

Overzicht interventies voor gemeenten ter ondersteuning voedselbanken

Versie 25 maart 2019

Hoe kunnen gemeenten bijdragen aan het open houden van voedselbanken? Door te helpen bij het wegnemen van knelpunten in het uitdeelproces waar de voedselbanken het alleen niet kunnen. Startpunt is het gesprek met de voedselbank om te inventariseren waar de knelpunten zitten en wat nog wel mogelijk is. Het heeft de voorkeur om in eerste instantie te streven naar het operationeel houden van de gebruikelijke dienstverlening door de voedselbanken. Als dat niet haalbaar is en/of als het wenselijk is kwetsbare mensen extra te ondersteunen, dan kan worden gedacht aan aanbod van andersoortige producten via andere kanalen. Op korte termijn (weken) ligt de prioriteit bij het organiseren van (alternatieve) ondersteuning aan de klanten van de voedselbank. Daarnaast is de vraag relevant of de gekozen werkwijze op langere termijn (maanden) houdbaar is. Dat is mede afhankelijk van de financiële consequenties van de gekozen ondersteuning.

Gelukkig zijn er goede voorbeelden voorhanden van de wijze waarop voedselbanken de dienstverlening aan klanten hebben weten voort te zetten, en zelfs hebben weten uit te breiden (maaltijdactie voedselbank Groningen). Voorbeelden kunnen inspirerend zijn, maar zijn niet altijd letterlijk over te nemen in de eigen gemeente. Er is een integrale beoordeling nodig van ideeën op alle processtappen vanaf het verzamelen voedsel tot en met de ontvangst door de klant. De lokale situatie en ervaren knelpunten zijn bepalend voor de wenselijkheid en uitvoerbaarheid om goede initiatieven uit andere regio's over te nemen.

Bij de (her)organisatie van de dienstverlening van voedselbanken geldt een aantal *randvoorwaarden*:

- beschikbaarheid van voldoende geschikte vrijwilligers
- betrokkenheid ondersteunende lokale netwerken van particulieren en bedrijven
- uitvoerbaarheid van de dienstverlening conform de richtlijnen van het RIVM
- toereikende financiële middelen (bij extra ondersteuning van het reguliere proces en afwijking van reguliere werkwijze). Hiervoor is een noodfonds in het leven geroepen.
-

Inventarisatie mogelijkheden om tot (aangepaste) dienstverlening te komen:

I Voedselaanbod

<i>Wat?</i>	<i>Hoe?</i>	<i>Met welke partijen?</i>
<i>Reguliere aanvoer van producten voor reguliere dienstverlening via pakketten en winkels</i>	Overleg over het beschikbare aanbod en de mogelijke wijze van aanlevering vooral met vaste aanleverende partijen.	Voedselbank, grotere regionale bedrijven in voedselproductie en – verwerking
<i>Alternatieve bronnen voor aanvoer voor reguliere dienstverlening via pakketten en winkels</i>	Inventariseer ander aanbod, voor langere tijd of incidenteel. Denk aan alle bedrijven die grotere hoeveelheden voedsel maken en verwerken.	Voedselbank, Lokale netwerken van leveranciers, restaurants, bedrijfs- en sportkantines, toeristische sector.
<i>Andersoortig aanbod</i>	Breng in kaart of er gebruik gemaakt kan worden van lokale en regionale initiatieven, veelal incidenteel, ter vervanging of aanvulling van het aanbod	Maatschappelijke en religieuze organisaties, lokale (online) initiatieven van particulieren en bedrijven, voedselbank.
<i>Geen aanbod</i>	Noodscenario: Stel vast wat de mogelijkheden zijn voor verstrekking via lokale supermarkten zijn, in natura of via tegoedbonnen.	Lokale supermarkten, voedselbank

<i>Wat?</i>	<i>Hoe?</i>	<i>Met welke partijen?</i>
<i>Is het mogelijk klanten op reguliere wijze via winkels of uitdeelpunten te voorzien van ondersteuning?</i>	Stel vast of extra ondersteuning in vervoer en/of uitdelen noodzakelijk is. Denk bijvoorbeeld aan inzet van extra vrijwilligers en het inschakelen van lokale vervoerders die momenteel geen of minder werk hebben	Voedselbank, vrijwilligersorganisaties, organisaties en bedrijven die met personenvervoer werken,
<i>Noodzaak aangepaste werkwijze in winkels en op uitdeelpunten</i>	De richtlijnen van het RIVM maken het noodzakelijk de werkwijze op uitdeelpunten en in winkels te heroverwegen met oog voor mensen met klachten, kwetsbare en de vrijwilligers ¹ . Gevolg hiervan kan zijn dat er meer behoefte is aan vrijwilligers.	Voedselbank, vrijwilligersorganisaties,
<i>Alternatieve werkwijze waar wenselijk of noodzakelijk</i>	Mogelijk zal het een extra inspanning vragen alle klanten te bereiken. Het thuis bezorgen is wenselijk, maar vraagt een extra inspanning.	Voedselbank, vrijwilligersorganisaties, lokale initiatieven, maatschappelijke en religieuze organisaties

Aandachtspunten bij afwijkende werkwijze

Bij de vormgeving van de dienstverlening hebben voedselbanken rekening gehouden met deze aspecten. Wanneer niet-vrijwilligers ondersteunen of de taken anders worden uitgevoerd is het verstandig te checken op **AVG**-aspecten. Zijn de gebruikte gegevens wel met dit doel verstrekt? Mag de uitvoerende beschikken over bepaalde gegevens? Ook kan de **privacy** van de klanten in het geding zijn als iemand moet aangeven klant van de voedselbank te zijn om recht te hebben op een verstrekking.

Voorbeelden van voedselbank die door samenwerking met gemeente en/of maatschappelijke initiatieven dienstverlening kunnen blijven bieden

[Maaltijdactie voedselbank Groningen](#)

[Voedselbank Haaglanden verstrekt boodschapbonnen](#)

[Voedselbank Almelo krijgt scheepsladingen voedsel](#)

[Aangepaste uitgifte voedselbank Oss](#)

Overige suggesties

- Mogelijkheid inzet online dienstverlening voor aanvullende, bijvoorbeeld een platform o.i.d. om hulpvraag en aanbod te koppelen.
- Herinrichten klantprocessen bij de voedselbank zodat soepel omgaan met nieuwe aanvragen en herintakes. Alle beschikbare capaciteit komt zo beschikbaar voor de kerntaak van de voedselbanken.

¹ Aanpassingen zijn o.a. mogelijk in openingstijden (langer), werkwijze (minder mensen tegelijk binnen, mensen verdelen in bloktijden, meer afstand tussen mensen, pakketten kant-en-klaar in tassen of dozen, aparte wijze van verstrekking aan mensen met kwetsbare gezondheid en mensen met gezondheidsklachten) en toerusting vrijwilligers (bescherming, geen direct contact met klanten).